

Letnik I.

v lažnjivi obleki.

Štev. 21.

Izhaja v mesecu dvakrat, kedar ga je volja. — Velja celo leto 2 gold. 40 kr., pol leta 1 gold. 20 kr.

Iz Dalmacije.

Stari komarad!

Gvišno boš mislil, da so tudi mene že Bokavci fentali ali vsaj mi odrezali nos in ušesa, ker ti tolk cajta ne odgovorim. Naj te tedaj potroštam, da še nisem hin, da s' glih sem bil že ene dvakrat v predulj, k' smo iz hribov dol c'rukali.

Po cajtengah bereš veliko slabega od nas, da smo večkrat tepeni, da retriramo, da nas veliko fentajo, da naših vofcirjev dost pade in da zmiraj ktere rega fermisajo. Nekaj tega je že res; pred kratkim so, kakor si slišal, vjeli veliko mul in oslov, k' so generalštob zapodili, pa naš general Aierspek je vse glih ušel in puntarji niso pobrali vsih oslov.

Zdaj šimfajo cajtenge tolk čez naše generale in pravjo, da so uržah našega rukcuga. To ni res! Saj so nas vse tako obrihtali, da zmiraj le forrukamo. Naš general je vzel karto, je na tanko prerajtal, kje mora biti fajnd, in ga je glih tako zagrabil, kakor smo mi v Ljubljani eden družega, kedar smo se meštrali okoli Golovca, kjer je imel en tal prefelj, da je crukal, kedar smo ga napadli. Saj smo vsi dobro zmeštrani, kakor se je zvižalo pri paradah; zdaj k' ni treba od spred ladati in lodstoka nič ne nucamo, gre še hitrej, ker tudi nič ne cilamo, ampak kar obdrukamo.

K smo prišli v Kotoro, nas je general inšp'ciral in potem komandiral v hribe. Po njegovi rajtengi je bil fajnd glih eno uro daleč. Mi maširamo in maširamo, pa Dalmatincev ni videti.

Kar na enkrat, k sem glih čez eno skalo kobacal, začne pokati iz gojzda, pa ne tam, kjer je prerajtal general, da je fajnd. Mi smo začeli tudi ž njim kugle beksljat, pa vragi niso oti pobegniti, ampak so zmiraj le forrukali. Jaz sam sem se čudil, da je fajnd tako slabo zmeštran, da noče flihtat, kedar zapové naš general.

Kaj misliš, to ni špas! Major pade iz konja in oberlajtman skoči na-nj, major pa se prime za rep

in tako jo cvirnaajo ti trije, da se kar bliska. Zdaj smo mislili, da je v prefelju bil felar in da bi morali mi teči in smo se obrnili, in dol je šlo v dolino, ko da bi proso vel.

Iz tega lahko vidiš, da niso naši generali uržah našega rukcuga, ampak fajnd, od ktere ga so mislili, da bo precej tekkel, ko bo zagledal generalove fedre na klobuku.

Pa Dalmatinc je hudič. Prav nič rešpehta nima pred fedrastem klobukom, kteremu moramo mi zmeraj salutirati, če ne smo krumšlisani. Naši generali se strašno jezé nad temi grobjani in divjaki, ki ne zastopijo nič malere in tudi menda niso nič meštrani, ker ne znajo ne „baj fus“, ne „reks um“, ne „prezentirt“, kedar se bliža general al kak drug vofcir.

Prajzi so nas pretepli zato, ker so bili bolj civilizirani kot mi, Dalmatinci pa nas tepó, ker so divje zveri, s kterimi se ne dá govoriti, ker ne znajo tajč. Ko bi jih bili naši generali meštrali, znabiti da bi jih bili premagali mi; tako pa so brez vseh generalov, kmetje so njih firarji, vofcirjev in generalštaba pa nimajo in tudi drugih šarš ne. Ne ladajo in ne streljajo po komandi, ampak vsak počí, kedar se mu zdi.

Včeraj smo dobili generalprefelj, da se imamo zbrat, da nas bodo prešteli. Kdor bi ne prišel, bo štrafan. Pa vendar menda ne bo vseh, ker nekteri nimajo glav, nekteri pa so plezirani. Tisti, kteri nimajo glav, so, kakor je rekel štabsarcat, najbolj težko plezirani, in menda ne bodo gor prišli.

Gavg zdaj ni več, ker se nobeden ne melda, da bi ga obesili, vjeti pa ne moremo nobenega. Tudi je prišel prefelj iz Dunaja, da se ne sme več obešati. Ta prefelj je prišel glih o pravem cajtu, ker šarfrihtar ni imel že nobenega več, da bi ga obesil.

Kedaj ti bom zdaj spet pisal, ne morem povedati; jutri ne gremo v hribe in menda zdaj nič več ne, ampak bomo tukaj počakali puntarjev. Zdaj se zmiraj flajsek ekserciramo in vahtamo generala, da bi nam ga kdo ne vkradel, da s' glih je med Dal-

matinci prefeljš, da nam ne smejo nobenega vkrasti in da bo tisti, kdor kaj takega stori, prec vstrljen. Generala nekaj noge bolé, ker tako hitrega rukzuga in laufa ni navajen.

Zdaj Te pa prav lepo grisam in ostanem, dokler imam še glavo,

Tvoj

star komarad

Johan,

vice-frajtar.

NB. Če mi boš nazaj pisal, moj atres ni več „gmajnar“, ampak „vice-frajtar pri cveit kompanie“.

NB. Če češ dober kšeft narediti, kupi domá med folkam take, ki niso pulfra znajdi, pa vsaj že dve ali tri batalje zgubli, potem jih prodaj regirengi, da jih pošlje v Dalmacijo v gfeht. Znaš kaj profitirat, ker po moj majengi more v naši deželi ta bor prav malo koštat, saj je na Dunaj nek en ercijunks-gaus, kjer se ausbildajo generali. Če bi me vtegnil Bokavci med tem cajtam fentati, Ti bom poslal nos in ušesa za ondenken. Adijo!

Liberalni letni časi.

Ko sneg se zimski potopi,

In zemljo solnce zgreje,

V naravi se vse oživi,

Naš kmetič žito seje.

Nemškutarsk turnar, k' ga srbi,

Na Janjče praskat se hiti:

Na Ježci toča vsuje se

Kamnitna na nemškutarje.

Oh strašno slab nam sad

Rodila je pomlad.

Feljton.

Nasprotno čutstvo (antipatija.)

(Berilo za učene kroge.)

Veliko se je že bralo o sočutji, simpatijah itd., ktere se nahajajo pri ljudéh in živalih in ktere se včasih ne dajo nikakor zapopasti po človeški pameti. Na pr. slišal sem o pesu, kateri po smrti svojega gosпода ni zapustil jame, ne jedel ne pil, ampak na jami žalosti in glada poginil. Bral sem dalje o neki mački, ktera je vsak dan milo gledala v dimnik in če jo je kdo zapodil, se je hitro vrnila. To je trpelo nekaj časa, nihče ni mogel razumeti takega sočutja do dima in sáj. Nekega dne pa je vzela gospodinja salo (špeh) in klobase, ktere so visele, da se prekadijo, iz dimnika, in glej! drugi dan ni bilo mačke pred ognjiščem. Ali ni to čudno?

Še bolj nezapopadljivo pa je nasprotno čutstvo (antipatija), kateri človek včasih res ne najde vzroka. Tu nekaj dokazov.

Imel sem prijatelja, kterega bi ne bil spravil za noben denar skozi „judovske ulice“; če je slišal le imé, že se je stresel in ako ti je zagledal uhod, jela ga je skoro božjast viti. Poprašujem in poprašujem njega in prijatelje, a nobeden mi ne vé povedati vzroka te čudne prikazni. Čudim se in premišlujem, svetujem mu, da bi govoril z zdravnikom, a on žalostno maje z glavo in pravi: „Ta mi ne pomaga“. Nekega dne me popraš v judovskih ulicah stanujoči rokovičar in „gemeinderat“ Bilina, kako se mojemu

Pa boljše se po let godi.

Ko solnce zlo pritiska;

Še „Brencelj“ se skor prismodi,

Državni pravdnik piska.

Realke hudi vodja Šraj

Razsaja v Kamniku ko zmaj.

Po Igu pa si Pajek stric

Za svoje kletke išče tic.

Ker taka se godi,

Nič boljš' poletje ni.

Jesenski ko nastopi čas,

Se zrel nam sad pokaže.

V Dalmac'ji godrnja na glas

Že ljudstvo vsake baže.

In hud se vname doli boj,

Tepeni naši, da je joj!

Tud Giskrov stol se omajé,

Vsa Avstrija že trese se.

Nemčur obes' grebén,

Mu slaba je jesén.

Nič prida zima nam ne dá,

Ki mati je ustave,

V decembru je rojena b'la,

Je malo vredna slave.

Nemškutar se še zdaj šopir',

V Dalmac'ji traja še prepír.

Vkljub mraza vré že skor povsod,

Ni v Avstrij' srečen noben rod.

Če b' takih zim b'lo več,

Gré Avstrija pod meč.

prijatelju godi. Ob enem omeni, da bi rad vedel, so mu li rokovice in srajce prav, ktere je pred nekaj časom pri njem kupil in plačati — obljubil.

Še bolj čudna in nezapopadljiva je sledeča dogodba.

Unidan se peljem po železnici v Litijo. Z mano se je peljal ljubljansk turnarček. Vlak malo postojí v Lazah in govorca pride na Janjče, ki so ne daleč od tod. Komaj pa se je izgovorila besedica „Janjče“, kar se strese turnarček, ko da bi ga bila zgrabila mrzlica, strmi v hrib in praša strahovito, kedaj bo šel vlak naprej. Vse se pogleduje in misli, da lomi turnarčka božjast, kajti tresel se je ko šiba in škripal z zobmi. Na vprašanje, je li bolan, ne dá nikakoršnega odgovora. Nihče ne vé vzroka te dogodbe. Ko se kmalu potem vlak odpelje, zdihne turnarček iz globokih prs in je zopet dobre volje. Čudno, pa resnično!

Drug slučaj. Pogovarjam se nedavno s hudim nemškutarskim uradnikom čez to in uno. Med drugimi pride na vrsto tudi §. 19., kateri tirja vpeljavo slovenskega jezika v uradnije. Pri tej priči zatemni njegov obraz, usta se skrčijo, zobje jamejo škripati in mož mi pobegne, ko da bi ga hudournik podil. In vendar ni bilo nikogar blizo, čisto sama sva stala v sredi prostorne planjave. Zopet čudna, nezapopadljiva prikazen!

Dalje. Gledaje skoz okno čitalnice sem večkrat videl nekega majorja v penziji, menda se „Susters“ podpisuje, kateri je, kolikokrat se je ozrl proti čitalnici, vsaj v žepu fige molil, obraz se je nekako

Poslano.

Slavno blatnovaško ministerstvo!

„Triglav“ je hitel svoje bralce osupniti z novico, da sem jaz v šoli trdil, „da Bog ni vstvaril svetá, ker to ne more nihče dokazati“.

Ali sem jaz govoril te besede ali ne, tega ne vem, pa mogoče je, ker sem že večkrat kaj povedal, kar sam nisem vedel.

Da bi pa blatnovaško konšt. ministerstvo ne dvomilo zaradi moje učenosti ali zmožnosti, in se pri delitvi mastnih služeb tudi malo po meni ozrlo, izrečem tu očitno, da sem pripravljen dokazati vse, karkoli sem ali bom kedaj govoril. Tedaj naj bo un izrek moj, jaz ga spoznam otroka svoje učenosti in sem pripravljen dokazati, da sem resnico govoril. Tu je dokaz.

Da bi bil Bog svet vstvaril, se bere le v Moze-sovih bukvah. Mozes pa ni bil niti vitez, niti c. k. profesor, niti prisežen kemikar c. k. deželne sodnije, ni trgal na šolskih klopéh hlač in njegova sposobnost se ni brala na oslovski koži, ker še črkic „dr.“ ni predstavljal svojemu imenu. Tedaj je, kar je pisal, malo verjetno.

Drugič se pravi „stvariti“ — „iz nič kaj stori“. To pa znajo le ljubljanski dopisuni in „Tagblatt“, kateri iz nič celó prav veliko storijo.

Tretjič ni Boga nihče videl pri delu, tedaj tudi ni dokazano niti po eni priči, kateri moraste biti dve, da dokaz veljá.

Četrtič ni bilo ob tistem času nikakoršnih dijet, in verjetno ni, da bi kdo brez plače kaj tako velikanskega storil, ker sem na pr. jez skoro za vsako besedo, ktera skoči iz mojih ust, dobro plačan.

Petič ni verjetno, da bi en sam v sedmih dneh ves svet vstvaril, gledé na naš konšt. mestni zbor, kateri, akoravno sestavljen iz 30 čuda učenih

čudno pačil, ko obraz kovača v mesecu, žnabli so se vpri in pritislili na škripajoče zobe, — da v kratkem povem, mož se mi je videl, ko da bi ga krč lomil. Še le ko je vstopil v kavarno kazinsko, se je obliče zopet smejalo. In vendar ni najti v tej prikazni nikakoršnega vzroka, kajti major ni niti več v službi, niti general in v čitalnici ni Bokavcev.

Čudno, da se kaj enakega ne vidi le pri sicer telesno prav zdravih ljudéh, temveč tudi pri bolnih živalih. Nek prijatelj mi je pravil to-le skoro neverjetno dogodbo. V hiši, kjer je imel stanovanje, zbolil gospodinji mal „Šnoferl“, ktereга je čez vse rada imela ter ga vedno pestovala. Revica je vsa raz sebe, kajti ljubljencek je tako hudo cvilil, da je bilo groza. Prijateljica ji svetuje, da naj pošlje po dr. Käsma-cherja, ktereга bistroumnost je že mnogo spoznana. To se zgodi, pa komaj stopi omenjeni doktor v sobo, „Šnoferl“ zacvili, da je šlo skozi ušesa, skoči iz blazinice, na kateri je luckal, se skrije pod posteljo in se ne dá z nobeno stvarjo privabiti. Ko odide zdravnik, se priplazi kužek izpod postelje in je pri tej priči zdrav. Nihče ni vedel vzroka, kajti dr. Käsma-cherja dozda še nima diploma pasjega doktorja.

Po takih nezapodljivih, nerazumljivih dogodbah se menda ne bo nihče čudil, da se to nasprotno čutstvo razodeva tudi včasih pri „Brenceljnu“, čeravno si sam ne more povedati, zakaj ga na priliko strese mraz, ko čuje besedo „Žabjek“, ali zakaj se stisne, kedar je prisiljen frčati memo pohištva c. k. deželne sodnije.

Šo stvari na svetu, katerim včasih celó najbistro-umnejša pamet ne najde vzroka.

in modrih glav, leto in dan še ni nič pomenljivega ali kaj vrednega storil razun znane spomenice na ministerstvo.

Sestič, tega res ne more nihče dokazati.

Dalje imam v svoji dobro prostorni glavi sestavljene dokaze še od sledečih izrekov:

1. Človek je popačena opica (afnja); dokazal bom to na samem sebi.

2. Tiči, ktere so lovili Izraelci v puščavi, niso bile prepelice, ampak — prepeljaki.

3. Metuzalem ni bil 960 let star, ko je umrl, ampak le 959 let, 11 mesecev, 29 dni, 23 ur, 59 minut in 59 sekund.

4. Čeljst, s katero je Samson tepel filistre, ni bila oslovska, temveč osliška.

5. Rešitev dozda še ne rešenega vprašanja: Je bila li kokoš prej ko jajce, ali je stvar narobe.

Vrh teh imam v svoji cajnici še mnogo bolj važnih dokazov, s katerimi sem pripravljen služiti konšt. blatnovaškemu ministerstvu, ako mi podeli privilegijo za te izreke in podeli vsaj red, kakoršnega pričakuje moj nadzornik Šraj zavoljo svojega vedenja v Kamniku.

Da pa ne mislite, da sem širokousten bahač, pripravljen sem svoj izrek: „da se še vedno novi sveti delajo“, potrditi s tem, da, ako se zahteva, naredim sam jaz svetov, kolikor je komu všeč.

Kedar se kak stol sprazni v blatnovaškem ministerstvu, se jaz s tem na-nj prenotiram „primo loco“, kar naj se na znanje vzeti blagovoli.

Perger,

vitez brez konja.

Čuvajska politika.

Blatnovaščan. Si slišal, da Dalmatinci vjetim vojakom nosove režejo?

Krakovčan. Da! To bi bilo kaj za Turnička I. in II., ktera sta šla letos na Dunaj.

Blatnovaščan. Zakaj?

Krakovčan. Ker bi se znebila dolgih nosov!

Blatnovaščan. Nek učitelj realke je bóje rekel, da Bog ni sveta vstvaril.

Krakovčan. Ta učitelj je menda eden tistih, kateri mislijo, da se je svet sam naredil.

Blatnovaščan. Bo že tako! Ljudi, kateri tako bedakasto govoré, gotovo ni Bog vstvaril.

Krakovčan. Čuje se, da v Dalmaciji gré našim vojakom sila trdo.

Blatnovaščan. Zakaj? Mar zató, ker jih Bokavci šeškajo?

Krakovčan. O ne! Zato, ker se ne morejo iznebiti svojih generalov.

Blatnovaščan. Veš li prav na tanko mi povedati, ali je Dalmacija nemška ali slovenska dežela? Ali leži v Evropi ali v Ameriki, ali kje drugod?

Krakovčan. Tiho bodi! Ako te kdo sliši in se razvé po svetu, da si tako neveden in tako neumno prašaš, te utegnejo poslati še v Dalmacijo za generala.

Verjetne novice.

Iz gotovega vira izvemo, da mislijo ljubljanski liberaluhi napraviti zbor (koncilij), pri katerem se bo sklenilo med drugimi to-le:

1. Ljubljansko konšt. društvo in njegova podružnica ljubljanski konšt. mestni zbor je v svoji celoti infalibel, to je, da se ne more zmotiti.

2. Sklepi teh zborov so neovrgljivi in toliko veljavni, ko vera.

3. Ljubljanski konšt. župan je najviša oblast v državnih in vernih zadevah ne le celega mesta, ampak cele kranjske dežele.

4. Naredi se čisto nov načrt računstva časa, in sicer se prične račun s tistim dnevom, ko je bil sestavljen mestni zbor, tako da je leto 1869. po Krist. rojstvu 1. leto novega časa. Deželni patron ima biti Dežman, kateri se že živ naredi za konšt. svetnika. Za pusta se narisa v konšt. pratiki g. Kalteneger.

5. Dr. Kasmacher dobi v roko koso in laterno, da bo odslej opravljal pōsel že prestare smrti.

6. Kljun se potrdi za večnega poslanca in bo sedel ko najmlajši sin renegatstva sodni dan na Dežmanovi desnici in sodil nemškutarje in Slovence in sicer prve obdaril, druge pa pahnil izpred svojega kosmatega obličja.

Predsednik bo menda Giskra sam, ker bo med tem brž ko ne potekel čas, za ktere ga si je bil najel ministerski sedež.

Giskrovemu ministerstvu že klenka, pa mrtvaškega zvona glas jako prijetno doní po ušesih naših ljublj. konšt. veljakov, kajti nadjajo se, da bo zdaj vsaj oziralo se na-nje. Glasovi po uradnih krogih zaznamujejo prav za gotovo kot naslednike sedanjih ministrov te-le znane konšt. velikane: Dežman, minister notranjih, Zupan, minister unanjih zadev; Pisker, minister nauka, Schray, vojni minister, in Pajk, minister pravosodja. Če se ta govorica vresniči, bo imela Avstrija tako ministerstvo, kakoršnega še Hotentoti nimajo.

V šoli.

Učitelj. Tone, veš kam pridejo tisti, kateri se v šoli nič ne učé in tedaj tudi malo ali pa čisto nič ne vedó?

Tone. V Dalmacijo za generale.

Učitelj. Kaj zasluži general, kateri je bolj ali

manj kriv, da se vojska zgubi in pobije na tisuče ljudi?

Tone. Da dobi penzije vsaj 4000 gold. na leto.

Učitelj. Kdo je svet vstvaril?

Tone. Profesor Perger v Ljubljani.

Kurjač: Čim bolj dregam v grmado, tim več je dima! Če že goreti noče, naj se vsaj kadí, da bodo vedeli ljudjé, da še životarimo. Da bi mi le grablje pri tem delu ne zgorele!

Častitim bralcem in prijateljem „Brenceljna“ se že danes naznanja, da bo dobil list ob novem letu novo glavo in se v obliki nekaj spremenil.

Tudi bo raznašal ko drugi listi pod svojim lažnjivim krilom **resnična naznanila v posebni prilogi**, kedar se jih nabere toliko, da napolnijo vsaj dve strani. Pogoje bo povedal drugi pot.

V začetku prihodnjega leta bo prifrčal „Brencelj“ v *koledarjevi obleki* kot *smešna, ilustrirana knjiga*, in se bo prodajal po prav nizki ceni. Tudi o tem več drugi pot.

Naznanilo falimenta.

Državniki avstrijske dežele kot občna misel in sodniki naznanijo propad kupčijske hiše

Giskra & Comp.

na Dunaji, ktera se je po predznih barantijah tako opekla in tako globoko zabredla v dolgove, da ne bo več v stanu, zadostiti tirjatvam narodov.

To se naznani s pristavkom, da vsak, kdor ima kaj tirjati od te družbe, naj se pod nosom obriše.

Avstrijsko občno mnenje.